

סדר קדשים | מסכת חולין ל"א- ל"ז

פרשת שלח לך | ט"ו- כ"א בסיון תשפ"ו (31 למאי- 6 ליוני 2026)

מזן התלמוד

סדר קדשים. מסכת חולין ל"ב. א'

אמרי ליה רב כהנא ורב אסי לרב: כדי שחיטת בהמה לבהמה ועוף לעוף, או דלמא אף בהמה לעוף? אמר להו: לא הוה בדיחנא ביה בחביבי דאישיליה.

ח לא הוה בדיחנא ביה - לא הרגשתי אתו בנוח
חביבי - דודי
דאישיליה - שאשאל אותו

הסבר: רב כהנא ורב אסי שאלו את רב שאלה הקשורה לזמן העיכוב שפוסל את השחיטה. אמר להם רב שכאשר למד הלכה זו אצל דודו, רבי חייא, לא הרגיש בנוח אתו כדי לשאול אותו בנושא, ולכן אינו יודע להשיב להם.

דף ל"א: "שחיטת חולין אינה צריכה פגה"

בדף זה לומדים את דברי רבי נתן: "שחיטת חולין אינה צריכה פגה", אין צורך לכוון שום כוונות, רק לשחוט.

יותר מזה, גם אם אדם זרק סכין, ובמהלך מעופה שחטה הסכין עוף או בהמה, ובדקו וראו ששחטו הסימנים כדת וכדין - השחיטה כשרה. אבל, אם נפלה סכין משולחן ושחטה בהמה - השחיטה פסולה. מדוע? כי אמנם אין צורה כוונות בשחיטה, אבל צריך שהיא תהיה פעולה של אדם. סכין שנזרקה ושחטה - זו פעולה של אדם, אך סכין שנפלה מהשולחן אינה פעולה של אדם ולכן השחיטה פסולה.

דף ל"ב: פגת הפה

התלמוד בדף זה מלמדנו, שבשעת שחיטת פרה אדומה אסור לעשות מלאכה אחרת. אירי יתכן שפכה ישחט את הפרה האדומה, והסכין הארוכה שהוא משתמש בה תחתון גם דלעת או אבטיח שנמצא ליד הראש של הבהמה, ופעם אחת יפסקו שחיתוך הדלעת לא פסל את הפרה האדומה, ופעם אחרת יפסקו שחיתוך הדלעת פסל את הפרה האדומה?

ובכן, הכל תלוי במחשבה. אם הפכה חשב והתכוון לחתוך את הדלעת, הרי הוא עשה מלאכה נוספת בשעה ששחט את הפרה האדומה, ולכן היא נפסלת. אבל אם הוא לא חשב על הדלעת כלל, אלא היא נחתכה מפני שהיא היתה שם, אבל הוא לא חשב עליה - הפרה האדומה כשרה, כי אין זה נחשב שהפכה עשה מלאכה נוספת בשעה שהוא שחט את הפרה האדומה.

דף ל"ג: טומאת ידים

אדם שנגע בידו במת, ונטמא כולו, לא רק היד שנגעה במת ונטמאה, אלא כל הגוף. חז"ל תיקנו תקנה מיוחדת, ש"ידיים שנגעו בטומאה שיהיה בדרגת "ראשון לטומאה" - הידיים תהיינה טמאות גם כן בדרגת "שני לטומאה".

"ראשון לטומאה" הוא מי שנגע ב"אב הטומאה". "אב הטומאה" הוא מי שנגע במת, שהוא "אבי אבות הטומאה". החידוש בדברי חז"ל הוא, שרק הידיים נהיות טמאות. כך נזרו חז"ל כדי שיעהרו מן הטומאה.

לכן חובה על הכהנים האוכלים תרומה לטהר את ידיהם בנטילה לפני אכילתה, כי היא קדושה, ואם לא שמרו על הידיים הן טמאות.

חז"ל הוסיפו ותיקנו שהכל יטלו ידיים לפני אכילת לחם, כדי שיתרגלו לשמר על טהרת הידיים, וכן מטעמי קדושה ונקיאת.

תפילה לשלום חיילי צה"ל:

מי שברך אבותינו
אברהם יצחק ויעקב,
הוא יברך את חילי צבא ההגנה לישראל
ואנשי כחות הבטחון,
העומדים על משמר ארצנו וערי אלהינו,
מגבול הלבנון ועד מדבר מצרים,
ומן הים הנדול עד לבוא הערבה
ובכל מקום שהם, ביבשה באויר ובמים.
יתן ה' את אויבינו הקמים עלינו
נגפים לפנייהם!
הקדוש ברוך הוא ישמר ויציל את חילינו
מכל צרה וצוקה, ומכל נגע ומחלה,
וישלח ברכה והצלחה בכל מעשה ידיהם.
ידבר שונאינו תחתיהם,
ועטרם בכתר וישועה ובעטרת נצחון.
ויקיים בהם הכתוב:
"כי ה' אלהיכם ההלך עמכם,
להלחם לכם עם איביכם להושיע אתכם".
ונאמר: "אמן".

"תלמוד ישראלי" פרויקט חינוכי, קהילתי וחברתי המנגיש את התלמוד תוך חיזוק והעצמת הקשר לתרבות ומורשת ישראל.

זמני השבת במוקדי הפעילות בעולם:

ישראל י"ם: כניסת שבת: 19:06 יציאת שבת: 20:25	ניו יורק: כניסת שבת: 20:08 יציאת שבת: 21:19
ישראל ת"א: כניסת שבת: 19:23 יציאת שבת: 20:28	גרמניה: כניסת שבת: 21:04 יציאת שבת: 22:49

מתפללים

לפניכם אירוע שעורר דיון סוער- יעל בת ה 16 הייתה במשך תקופה ארוכה חברה טובה של דפנה, אלא שבחודשים האחרונים הדברים השתנו, וכל מה שיעל אמרה בכל נושא בכיתה או בתנועת הנוער- דפנה מיד חלקה עליה, אמרה שהיא טועה, ויצרה מחלוקת ביניהן. זה קרה פעם אחר פעם ובכל נושא, ויעל התלבטה כיצד עליה להמשיך את הקשר עם דפנה, אם בכלל.

מצד שני

אולי צריך להפריד בין נושא המחלוקת לבין האישיות של דפנה. מותר לא להסכים ואפילו לחלוק כל הזמן, ועם זאת למרות שזה קשה ומעצבן לפעמים, להשתדל להישאר חברים- האם זה אפשרי?

מצד אחד

יעל חשבה שאם דפנה באמת כל הזמן מייצרת מחלוקת איתה וחולקת על כל דבר שלה, והן סתם מרגיזות אחת את השנייה כל הזמן אז אין טעם בהמשך החברות. יעל תנתק את הקשר ביניהן, וכל אחת תחיה עם הדעות שלה בלי לחלוק ולהרגיז אחת את השנייה.

...ואה דעתכם?

אם גם אתם נתקלתם בדילמה ו'התפללתם' עליה אתם מוזמנים לשתף אותנו ונפרסם אותה אצלנו בעלון. ניתן לשלוח למייל talmudisraeli@medison.co.il תחת הנושא "דילמה" עם שם משפחה ועיר מגורים וגם אתם תיכנסו להגרלה על פרסים שונים

★ | מן ההיסטוריה

ספינות המעפילים

בין השנים 1934-1948 הגבילו הבריטים עליית יהודים לארץ ישראל, ובעקבות זאת עלו יהודים רבים לארץ בצורה לא חוקית. עולים אלה כונו "מעפילים". המעפילים הגיעו בעיקר בספינות שהבריו אותם בחשאי מארצות מוצאם. ההפלגה בים היתה פעמים רבות קשה, הספינות לא תמיד היו במצב טוב, והנוסעים נאלצו להצטופף ולסבול מתנאים קשים. חלק מהספינות טבעו, ואחרות נתפסו על ידי הבריטים ונשלחו בחזרה לארצות מוצאן, או גורשו לקפריסין. בין ספינות המעפילים הידועות: סטרומה, אגוז, סלבאדור, אף-על-פי-כן ואקסודוס. חלק מהספינות נקראו על שם אישים ידועים כמו חנה סנש ואליהו גולומב. במוזיאון ההעפלה וחיל הים בחיפה מוצגת הספינה "אף-על-פי-כן" ונמצא מידע רב על ההעפלה.

האונייה אקסודוס

♥ | על המפה | כפר ויתקין

כפר ויתקין נמצא בעמק חפר, והוא מושב העובדים הגדול בארץ. הוא הוקם בשנת 1930 ונקרא על שם איש החינוך יוסף ויתקין. המתיישבים הראשונים היו 20 חברים מקבוצות ויתקין וג' העמק, והם התמודדו עם ביצות, קדחת והתנגדות של השכנים הבדואים. בשנים הבאות הצטרפו תושבים נוספים למושב, והוא הלך וגדל. המזח שהוקם ליד היישוב שימש בעיקר לקליטת מעפילים והברחת נשק ללוחמי המחתרות, ושם עגנה האונייה אלטלנה שהביאה מטען נשק עבור האצ"ל במהלך מלחמת העצמאות. כיום גרים במושב קרוב ל-2000 תושבים, שכמחציתם עוסקים בחקלאות.

צילום קיר במרכז כפר ויתקין (Wikipedia, ד"ר אבישי טייכר)

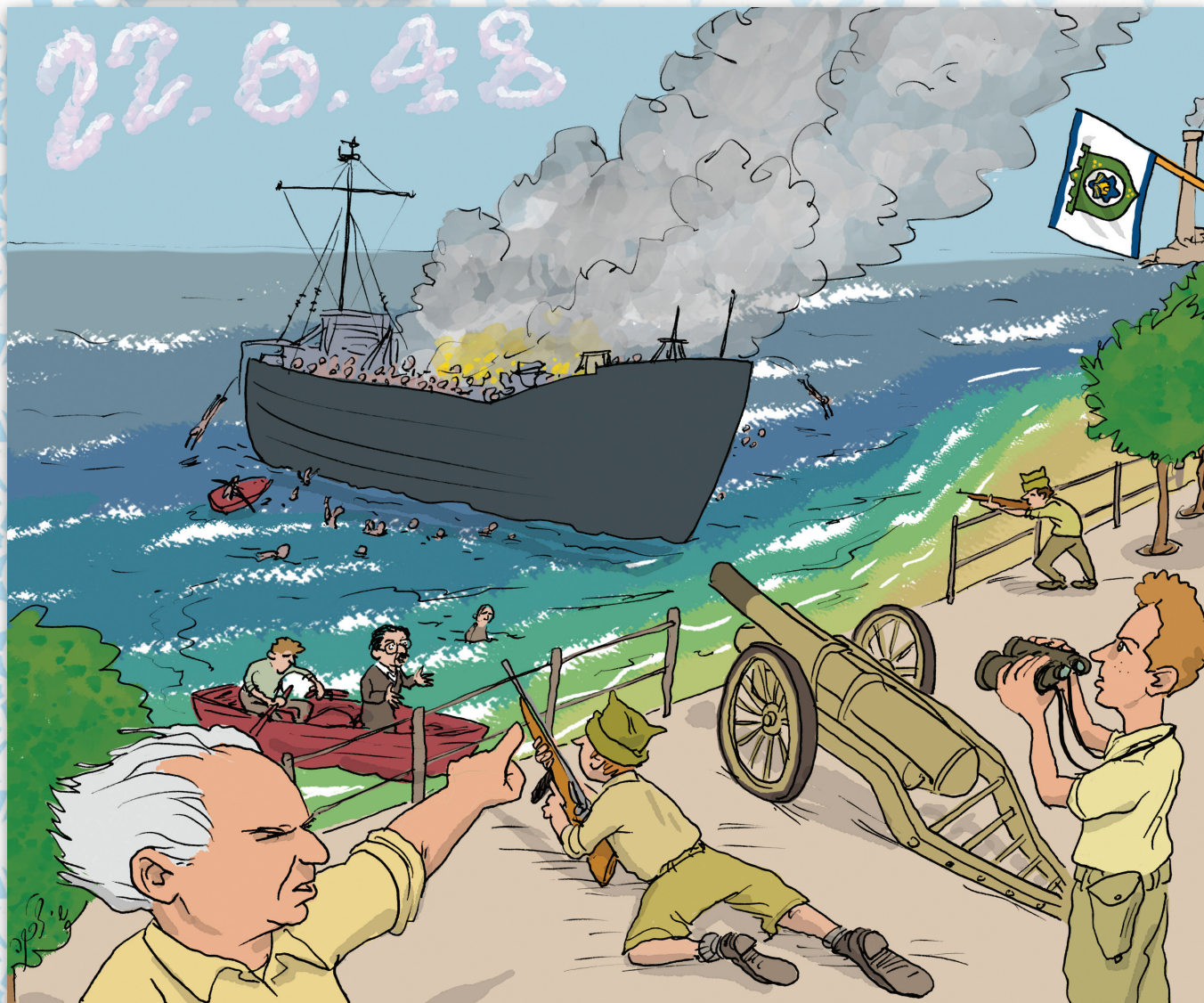

חמד של מושג

מחלוקת לשם שמים

מחלוקת לשם שמים - המשנה במסכת אבות קובעת שמחלוקת לשם שמים סופה להתקיים, ומחלוקת לשם שמים אין סופה להתקיים. כדוגמא למחלוקת לשם שמים מביאה המשנה את מחלוקת הלל ושמיאי, שלמרות חילוקי הדעות ביניהם, מטרת שניהם היתה האמת התורנית, והיו ביניהם שלום ורעות. לעומת זאת מחלוקת קורח ועדתו לא היתה לשם שמים, ולכן סופם היה שנענשו.

4260	3930	3880	3828	3728	3408	3340	2934	2883	2448	2448	2238	1948	0				
495	רבי יהודה הנשיא	רבי עקיבא	חורבן ביהמ"ק ה-2	הלל הזקן	-352 הקמת ביהמ"ק ה-2	-560 אסתר המלכה	-422 חורבן ביהמ"ק ה-1	חונת ביהמ"ק ה-1	שלמה המלך	דוד המלך	דבורה הנביאה	מתן תורה	-1311 יציאת מצרים	אפרים ומנשה	-1521 בניי במצרים	-1812 אברהם אבינו / שרה	-3760 בריאת העולם

- התבוננו היטב בציור וענו על השאלות הבאות:
- מה האירוע המצויר כאן?
 - מתי והיכן הוא התרחש?
 - מי האיש המצויר בצד שמאל ואיך הוא קשור לאירוע?
 - מי האיש הממושקף עם השפם על הסירה הקטנה ואיך הוא קשור לאירוע?
 - איך כונה התותח שעל החוף שירה לעבר הספינה?

חידנה!

חברו בין המצבים לבין דרגות הטומאה:

א. אבי אבות הטומאה	1. אדם שנגע במת
ב. ראשון לטומאה	2. אדם שנגע במי שנגע במת
ג. אב הטומאה	3. מת
ד. שני לטומאה	4. ידיים שנגעו ב-2

מי אני?

- ארנון מחתרת שפעל נגד הבריטים.
- הוקם על ידי זאב ז'בוטינסקי.
- רוב חבריו הגיעו מתנועת בית"ר.
- בין פעולותיו: ליל הרכבות, התקפה על משטרת רמת גן, פיצוץ מלון המלך דוד.
- לאחר הקמת המדינה התפרק, וחבריו הצטרפו לצה"ל.

5780
ה'תש"פ

5778
ה'תשע"ח

5727
ה'תשכ"ז

5708
ה'תש"ח

5707
ה'תש"ז

5699
ה'תרצ"ט

5657
ה'תרל"ז

5323
ה'רמ"ג

5260

5258

4900

4800

2019

2017

1969

1967

1948

1947

1939

1897

רבי יוסף קארו

1500

ה'רנ"ב

1492

ה'רמ"ב

רש"י

רבי סעדיה גאון

510

ימי הביניים

תקופת הראשונים

דבר תורה

לאחר חטא המרגלים שנפלו במבטם חסר האמונה, מעניקה לנו התורה את מצוות הציצית כתיקון לאותה ראייה - "וראיתם אותם וזכרתם". הציצית, כמערכת של חוטים, יחד עם פתיל התכלת שמגיע עד לרקיע באים ללמד על השרשרת המחברת בין הארץ לשמים, בין האדם לבוראו.

הציצית היא כביכול "החוט המקשר" שמשלטל הקדוש ברוך הוא ממרומים אל תוך עולם החומר, וכשאדם מתעטף ומביט בה, הוא מכריז כי המציאות אינה מקרית או מופקרת, אלא ישנו בעל בירה המנהיג את הברייה. פתילי הציצית מסמלים את ה"חוטים" הנסתרים של ההשגחה הפרטית - אותה הנהגה אלוקית המנהלת את כל פרטי הבריאה ומושכת בחוטים כדי לכווין כל צעד ושעל בחיינו, והיא התיקון לאותה ראייה חסרה שלא ראתה את פעולת ה' הקוראת לנו להכנס לארץ ללא חשש ומורא.

סדר קדשים | מסכת חולין | דף ל"ד - ל"ז

דף ל"ד: טומאת משקים

מדיו תורה מאכלים ומשקאות של חולין, שאינם קדושים, נטמאים רק מחפץ או מאדם בדרגת "ראשון לטומאה" ומעלה.

חז"ל תיקנו שמשקה, אפילו של חולין, יכול לקבל טומאה מ"שני לטומאה", וגז המשקה שנטמא נהיה בדרגת "ראשון לטומאה".

דף ל"ה: זהירות מטומאה

היום לצערנו כולנו טמאים, מפני שאין לנו אפטרות להזות על הטמאים מי אפר פרה אדומה. בימים עברו הכל נזהרו מטומאה, כי כל אחד היה צריך להפריש תרומה מפרותיו, ואנשים רבים הקריבו קרבנות ואכלו מהם, וכמוכן שאת הדברים הקדושים הללו אין אוכלים בטומאה, ואפילו אסור לגעת בהם בידיים טמאות.

לא רק את המאכלים הקדושים הקפידו לשמור מטומאה, אלא אפילו מאכלי חולין, הקפידו שלא יהיו טמאים, כי יש מעלה שלא לאכול דברים טמאים. כך דרשו חז"ל מהוראת התורה בספר ויקרא: "והתקדשתם והייתם קדשים" - כאן מורה התורה לבני ישראל שיאכלו גם את מאכלי החולין בטהרה.

דף ל"ו: הדם והמים שבפצצה

בדף זה נזכרת הלכה לפיה הדם והמים שבפצצה בבית המקדש אינם מטמאים טומאת משקים.

במסכת עבודה זרה מסופר דבר מענין; שם נאמר שיסי בן יועזר איש צרידה העיד על שלוש הלכות שיש להקל בהן, ואחת מהן היא הלכה זו על המשקים שבבית המטבחים בפצצה. משום כך

קראו לו "יוסף שריא" - יוסף המתיר, משום שהיו חכמים שחשבו שהוא מקל יותר מדי. עוד מסופר שרבי יהודה נשיאה לא רצה להתיר אכילת פת של גויים, משום שכבר התיר שמן של גויים, ולא רצה שיקראו גם לו "בית דינא שריא" ויאמרו שהוא מקל מדי בהלכה.

אותם חכמים חששו שאם יראו אנשים שחכמים מתירים דברים שעד אז נחשבו לאסורים - יבואו לזלזל גם באיסורים אחרים, שאין מקום להקל בהם. לכן לא רצו להתיר יותר מדי.

דף ל"ז: בהמה מסוכנת

בדף זה עוסק התלמוד בשאלה: האם מותר לאכול בהמה מסוכנת? מה הפגה "בהמה מסוכנת"? האם מדובר בשור זעם וזנב, או בפרה שבוטט במי שמתקרב אליה?

התשובה היא לא. "בהמה מסוכנת" בלשון חכמים אינה בהמה שמסוכנת לאחרים, אלא בהמה הנמצאת בסכנה בעצמה, שהיא חולה ונוטה למות.

היה מקום לחשוב שאסור לשחוט ולאכול בהמה זו, כשם שאסור לאכול טרפה, שזו בהמה שנפל בה מום; אולם חכמים מראים שמעיקר הדין מותר לשחוט ולאכול בהמה מסוכנת, בתנאים מסוימים.

שאלות השבוע

1. האם ניתן לשחוט בהמה באמצעות השלכת סכין?
2. מדוע תיקנו חכמים לנטול ידיים לפני אכילת לחם?
3. מה היה כינויו של יוסי בן יועזר?

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכותי. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עולון עד השעה 14:00, למייל talmudhagrala@medison.co.il יש לציין את מס' העולון עליו אתם עונים.* בפיקוח רואה חשבון

תשובות

הציור השבועי

1. הירי על הספינה אלטלנה.
2. ב-ט"ו בסיון התש"ח 22.6.1948 בחוף תל אביב.
3. בן גוריון. הוא נתן את הפקודה להפגיז את הספינה.
4. מנחם בגין, מפקד ארגון האצ"ל.
5. התותח הקדוש.

מי אני?

ארגון אצ"ל - ארגון צבאי לאומי

חידה

1, 2, 3, 4, 7

תלמוד ישראלי

בחסות פונדוסי תלמודי
Talmudisraeli@Medison.co.il
טל: 03-9250225 פקס: 03-9265608

מייסד ועורך: מאיר יעקבסון
מנהל חינוכי ועורך: אבי רט
יו"ר חבר הנאמנים: ר"ח חיים פרייליכמן